

23. helluntain jälkeinen viikko, maanantai

Päivän epistola

(1. Tess. 1: 1 – 5)

”Paavali, Silvanus ja Timoteus tervehtivät Tessalonikan seurakuntaa, joka elää Isän Jumalan ja Herran Jeesuksen Kristuksen yhteydessä. Armo ja rauha teille. Me kiitämme aina Jumalaa teistä kaikista, kun muistamme teitä rukouksissamme. Jumalamme ja Isämme edessä me lakkaamatta muistelemme sitä, kuinka usko on saanut teidät toimimaan ja rakkaus näkemään vaivaa ja kuinka kärsivällisesti te panette toivonne Herraamme Jeesukseen. Mehän tiedämme, te Jumalalle rakkaat veljet, että hän on teidät valinnut, sillä evankeliumi ei tullut teidän luoksenne vain sanoina vaan myös Pyhän Hengen voimana, kun me täynnä varmuutta sitä julistimme. Tiedättehän itsekin, miten me toimimme teidän luonanne, teidän parhaaksenne.”

Kyseessä on Paavalin ensimmäinen lähetykskirje. Se alkaa oman aikansa tyypillisellä tavalla, jossa kerrotaan kirjoittaja, vastaanottaja ja se sisältää tervehdyksen. Kirjoittajiksi mainitaan Paavali, Silvanus ja Timoteus. Myöhemmin tekstissä useimmiten käytetään tekijöistä monikkomuotoa. Tämä osoittaa, että teksti tulee kaikilta kolmelta. Satunnaisesti käytetään yksikkömuotoa. Tämä osoittaa, että Paavali on laatinut kirjeen, käyttäen todennäköisesti apunaan tuntematonta kirjuria. Paavali ei käytä tässä itsestään nimitystä apostoli, mutta hieman myöhemmin hän tätä käyttänsi itsestään kuin myös Silvanuksesta ja Timoteuksesta (1. Tess. 2: 7).

Silvanus on mitä suurimmalla todennäköisesti Silas (vrt. Ap.t. 17: 4), joka oli yksi Jerusalemin seurakunnan johtavista miehistä. Hänet lähetettiin Jerusalemistä Antiokiaan (Ap.t. 15: 22). Barnabaan ja Markuksen erottua Paavalista. Silas osallistui Paavalin lähetysmatkoihin. Timoteus oli Paavalin luotettu työtoveri.

Kirje on osoitettu Tessalonikan seurakunnalle, ei yksittäiselle jäsenelle. Se oli tarkoitettu luettavaksi seurakunnan kaikille jäsenille (1. Tess. 5: 27), siis seurakunnan kokouksessa, joka kokoontui jonkun seurakunnan jäsenen kodissa. Seurakunnan jäsenet muodostivat valitun ryhmän Tessalonikassa (1. Tess. 1: 4).

Tässä yhteydessä on luonnollista käsitellä sanan seurakunta (ekklesia) tausta. Sananmukaisesti se tarkoittaa ”kutsuttu koolle”. Antiikin Kreikassa sillä oli poliittinen merkitys, sillä se oli kreikkalaisen kaupunkivaltion kokous, joka päätti kaupungin asioista. Kristillisessä yhteydessä sillä

tarkoitetaan Jumalan kutsumaa kokousta, joka muodostaa hengellisen, uskovien yhteisön. Suomessa käytetään joskus sanan seurakunta sijasta sanaa kirkko. Tämä tulee kreikan sanasta kyriake, joka tarkoittaa ”Herran”. Yleensä kirkkosanaa käytetään, kun kuvataan isompaa yksikköä (esim. Suomen ortodoksinen kirkko). Teologisesti sitä voidaan käyttää myös seurakunnasta, sillä seurakuntakin on ”Herran oma”.

Tämä ryhmä ”elää Isän Jumalan ja Herran Jeesuksen Kristuksen yhteydessä” ja muodostaa näin oman ryhmän erillään muista tessalonikalaisten kokouksista tai synagogasta. Jeesus tarkoittaa tässä juutalaista, joka on Nasaretista, Kristus merkitsee Messiasta, Häntä, jota oli odotettu. ”Armo ja rauha teille” ei kuulu tuon ajan maalliseen tervehdykseen, vaan on jo jumalanpalvelukseen kuuluva toivotus. Se on muunnelma vastaavasta juutalaisesta tervehdyksestä.

Tästä alkaa ensimmäinen kiitosjakso. Kreikkalaisessa tekstissä meidän tekstimme alkutervehdyksen jälkeen on yksi ainoa virke. Kiittäminen on yleistä tuon ajan kirjeissä, mutta Paavalin kiitos eroaa muista kiitoksen kohteen ja syyn vuoksi.

Ensin Paavali kiittää Jumalaa. Tässä Jumala on vain yksi juutalaisen tradition mukaisesti. Kiittämisen syy on se, että Tessalonikan kristityt ovat vastaanottaneet evankeliumin sanoman. Paavali muistaa rukouksissaan tessalonikalaisia

Paavali tuo tässä esille kristillisen kolmikon, joka toistuu usein hänen kirjoituksissaan. Tessalonikalaiset osoittavat uskoa, rakkautta ja toivoa. Usko saa tessalonikalaiset toimimaan, rakkaus näkyy toiminnassa ja toivo Kristuksen toisesta tulemisesta saa heidät kärsivällisiksi.

Paavali käyttää useita kertoja ilmaisua ”veljet”. Se osoittaa, paitsi Paavalin suhtautumisessa heihin kuin perheenjäseniin, myös oman aikansa yhteiskunnallista ja uskonnollista ajattelua. Veljet käytännössä sisältää myös naiset, sillä kuulijoiden joukossa oli myös naisia. Nämä veljet ovat ”Jumalalle rakkaita”. Tämä muistuttaa Jumalan suhteesta israelilaisiin ja kertoo Jumalan rakastavan Tessalonikan seurakunnan jäseniä. Tekstin mukaan Jumala ”on teidät valinnut”. Kyse ei ole ennalta tapahtuneesta määräämisestä, vaan siitä, että seurakunnan jäsenet ovat vastaanottaneet Jumalan kutsun.

Sana evankeliumi tarkoittaa tässä yhteydessä Paavalin julistustoimintaa Tessalonikassa. Muualla se tarkoittaa hyvän sanoman sisältöä (evangelimin tekstiä). Paavalin toiminta tessalonikalaisten parhaaksi on todiste hänen julistuksensa luotettavuudesta. Evankeliumin voima ei ole Paavalin

sanoissa, vaan Pyhän Hengen voimassa.

Voima, Pyhä Henki ja täysi varmuus ovat kolme eri tapaa ilmaista samaa asiaa. Paavalille evankeliumin julistaminen on osoitus Jumalan voimasta. Evankeliumi ei ole vain sanoja vaan Jumalan pelastavaa voimaa.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 10: 22- 24)

”Herra sanoi: ”Kaiken on Isäni antanut minun haltuuni. Ei kukaan muu kuin Isä tiedä, kuka Poika on. Eikä sitä, kuka Isä on, tiedä kukaan muu kuin Poika ja se, jolle Poika tahtoo hänet ilmoittaa.” Jeesus kääntyi opetuslastensa puoleen ja sanoi heille erikseen: ”Autuaat ne silmät, jotka näkevät sen, mitä te näette! Minä sanon teille: monet profeetat ja kuninkaat ovat halunneet nähdä sen, mitä te näette, eivätkä ole nähneet, ja kuulla sen, mitä te kuulette, eivätkä ole kuulleet.”

Sama teksti löytyy Matteukselta (Matt. 11: 27; 13: 16 – 17). Luukkaan mukaan opetuslapset palasivat takaisin lähetysmatkaltaan ja kertoivat Jeesukselle toiminnastaan. Tällöin Jeesus ylistää Jumalaa. Tämän ylistyksen puolivälistä alkaa tämän päivän tekstimme.

Jumalan toiminta ihmisten pelastukseksi tulee todelliseksi. Pelastussuunnitelman toteuttamiseksi käytännössä Isä antaa Pojalle toimintavallan: ”Kaiken on Isäni antanut minun haltuuni”. Nyt Jeesus Kristus toimii pelastaakseen meidät. Hän tulee lihaksi, opettaa, menee Jerusalemiin kärsiäkseen ja kuollakseen ristillä meidän puolestamme. Hän nousee kuolleista osoittaen Hänellä olevan voiman kuoleman yli. Hän antaa meille mahdollisuuden päästä taivasten valtakuntaan. Vallan luovuttaminen Jeesukselle Kristukselle on mahdollista, sillä Hän on samaa jumalallista olemusta kuin Isä. Vallan luovuttaminen ja saaminen tapahtuu Kristuksen suorittaessa pelastusteon.

Kristillisen lähetystyön syvin perusta on Pojan suhteessa Isään ja se, että Poika paljastaa opetuslapsilleen sen, kuka Isä on. Kukaan muu kuin Poika ei tunne Isää eikä kykene kertomaan siitä eteenpäin. Jeesus aloittaa uuden täyttymyksen ajan ja nyt Hänen opetuslapsensa todistavat Hänen toiminnastaan ja osallistuvat tähän toimintaan. Opetuslasten kokemusta eivät saaneet osakseen uskonnolliset tai poliittiset johtajat.

Teksti herättää kysymyksen, mitä me voimme tietää Jumalasta. Jumala on samanaikaisesti tunnettu ja tuntematon. Me tiedämme Jumalasta sen, mitä Jeesus Kristus Hänestä ilmoitti. Filippiukselle

Jeesus totesi: ”Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän” (Joh. 14. 9). Jeesus Kristus tuntee Jumalan Isän, sillä Hän on samaa olemusta Isänsä kanssa. Me voimme kohdata Hänet Hänen toiminnassaan. Mutta Jumalan Isän syvintä olemustaan ei tunne kukaan muu kuin Pyhän Kolminaisuuden jäsenet.